

11/2005 Foru Araua, maiatzaren 16koa, Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergari buruzkoa

(A.L.H.A.O., 60. Zk. 2005-05-27koa, Gehigarria)

26. artikulua.- Sortzapena.

1. Heriotzaren ziozko eskuraketetan eta bizitza-aseguruetan, kausatzailea edo aseguratua hiltzen den egunean sortuko da Zerga, edo, hura falta bada, hil delako adierazpena irmo bihurtzen denean, Kode Zibileko 196. artikuluan ezarritakoaren arabera. Hala ere, kausatzailea bizi delarik oinordetzako hitzarmen eta kontratuen ondorioz eskuraketak egiten direnean, akordio hori egiten den egunean sortuko da Zerga.

2. "Inter vivos" doako eskuraketetan, egintza edo kontratua egiten den egunean sortuko da Zerga.

3. Ondasun-eskuraketa baten eraginkortasuna baldintza, termino, fideikomiso edo beste mugaren bat dela bide etenda badago, eskuraketa hori muga desagertzen den egunean egin dela joko da, betiere.

4. Jaraunspena, Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legeko 32. artikuluan, 140.ean eta horiekin bat datozen gainerakoetan xedatutakoarekin bat, gozamen ahalduaren bitartez edo komisario bidezko testamentuaren bitartez gauzatzen denean, Zerga honela sortuko da:

a) Gozamen ahalduak edo komisario bidezko testamentuak ukitzen ez dituen ondasun eta eskubideen eskuraketetan, Zergaren sortzapenari buruzko arau orokorraren arabera, hau da, artikulua honetan goragoko idatz-zatietan azaltzen den arau orokorraren arabera.

b) Gozamen ahalduak edo komisario bidezko testamentuak ukitutako ondasun eta eskubideei dagokienez, Zerga noiz sortzen den zehazteko, ondoko kasu hauek bereizi behar dira:

1go. Baldin eta ondasun edo eskubideen eskuraketaren kausa gozamen ahaldua duenari edo komisarioari esleitutako xedatzeko ahalmena edo testamentu-ahalordea baliatu izana bada (edo haiek esleituta eduki dezaketen beste edozein ahalmen baliatu izana, horrela zerga honen zerga-egitatea sortzen bada), Zerga sortuko da ahalmen horiek osorik edo zati batean baliatzen diren egunean.

2gn. Gozamen ahalduak edo komisario bidezko testamentuak ukitzen dituzten ondasun edo eskubideen eskuraketetan, baldin eta xedatzeko ahalmena edo testamentu-ahalordea iraungiak badira haiek osorik edo zati batean baliatu aurretik, Zerga sortuko da ahalmena edo ahalordea iraungitzen den egunean.

3gn. Gozamen ahaldua badago, eta, komisario bidezko testamentua egonez gero, ahalordea baliatzen ez den bitartean persona jakin batek jaraunspeneko ondasun edo eskubide guztien edo horietako batzuen gozamenerako eskubidea badu, gozamenerako

eskubideari dagokion Zerga sortuko da gozamina eratu duena hiltzen den egunean edo, hura falta bada, hil delako adierazpena irmo bihurtzen den egunean, Kode Zibileko 196. artikulua araberara.

31. artikulua. Beste instituzio batzuk.

Eskuratzailleak ondasunez baliatzeko ahalmena duen guztietan, jabari osoari dagokion Zerga likidatuko da, bidezkoa izan daitekeen itzulketa eragotzi gabe. Arau horretatik salbuetsita daude gozamen ahaldua dutenak edo komisarioak, Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legeko 32. artikuluan, 140.ean eta horiekin bat datozen gainerakoetan xedatutakoaren araberara jaraunspenean gozamen ahaldua edo komisario bidezko testamentua dagoenean.

33. artikulua.- Foru Zuzenbide Zibileko espezialitateak.

1. Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legeko 32. artikuluan, 140.ean eta horiekin bat datozen gainerakoetan xedatutakoaren araberara gozamen ahalduaren bitartez edo komisario bidezko testamentuaren bitartez gauzatzen diren jaraunspenetan honako arauak beteko dira:

Lehenengoa. Jaraunspen batean gozamen ahalduak edo komisario bidezko testamentuak ukitutako ondasun edo eskubideak eta Foru Zuzenbide Zibileko figura horiek ukitzen ez dituzten ondasun edo eskubideak batera daudenean, azken ondasun edo eskubide horiei dagokienez, foru arau honetan ezarritako arau orokorren araberara eskatuko da Zerga.

Bigarrena. Foru Zuzenbide Zibileko erakunde horietako batek ukitutako ondasun edo eskubideei dagokienez, bereizi egin behar da erakunde hori gozamen ahaldua den ala komisario bidezko testamentua edo “alkar-poderoso” den.

Bat. Gozamen ahaldua

1go. Gozamen ahaldua dagoenean, alde batetik, Zerga eskatuko zaio gozamen ahaldua duenari, kausatzailearen ondasun edo eskubideen gainean eman zaion gozamen-eskubidearengatik.

Horretarako, bi likidazio egingo dira, gozamendunak gozamenaren eratzaillearekin duen ahaidetasunaren araberara:

a) Likidazio bat kontura, sortzapena Foru Arau honetako 26.4.b) artikuluko 3gn. idatz-zatian aipatzen den unean izango duena, biziarteko gozamenari buruzko arau jarraituz.

b) Beste bat, erregularizaziokoa; honek sortzapena izango du gozamendunak adjudikatuta daukan xedatzeko ahalmena agortzen duen xedapen-egintza egiten duen unean, baldin eta xedatzeko ahalmena egintza bakarrean gauzatzen bada; edo gozamendunak xedapen-egintza bat egiten duen bakoitzean, baldin eta xedatzeko ahalmena hainbat egintzaren bitartez gauzatzen bada; edo bestela, gozamina beste edozein arrazoiarengatik iraungitzen den unean.

Bigarren likidazio hori aldi baterako gozamenari buruzko araei jarraituz egingo da. Hasierako datatzat, gozamena eratu duen kausatzailearen heriotzaren eguna hartuko da, edo bestela, gozamenaren eratzailea falta bada, hil delako adierazpena irmo bihurtzen den eguna.

Likidazio horretan konturako sarrera gisa konputatuko da lehenengo likidazioan ordaindutakoa. Xedatzeko ahalmena hainbat egintzatan gauzatzen bada, erregularizazioko likidazio bakoitzean konturako sarreratzat konputatuko da lehenengo likidazioko kuotaren zati bat, likidatzen den egintzan adjudikatutako ondasun edo eskubideei dagokiena.

2gn. Beste alde batetik, gozamen ahaldua dagoenean, Zerga eskatuko da jaraunsle-adierazpenetako bakoitzean, kausatzailearekiko ahaidetasun mailaren arabera, eta egintza edo egilespen bakoitzean adjudikatu diren ondasun edo eskubideen zenbateko osoari dagokionez. Une horretan indarrean dagoen tarifaren eta ondasun edo eskubideek duten balioaren arabera egingo da likidazioa. Hurrengo Hirugarren arauan xedatutakoa beteko da, hala badagokio.

Bi. Komisario bidezko testamentua

1go. Komisario bidezko testamentua dagoenean, Zerga eskatuko da jaraunsle-adierazpenetako bakoitzean, kausatzailearekiko ahaidetasun mailaren arabera, eta egintza edo egilespen bakoitzean adjudikatu diren ondasun edo eskubideen zenbateko osoari dagokionez. Une horretan indarrean dagoen tarifaren eta ondasun edo eskubideek duten balioaren arabera egingo da likidazioa. Hurrengo Hirugarren arauan xedatutakoa beteko da, hala badagokio.

2gn. Komisario bidezko testamentuan pertsona jakin bati eskubidea ematen bazaio jaraunspeneko ondasun edo eskubide guztien gozamena edukitzeko testamentu-ahalordea erabiltzen ez den bitartean, orduan gozamendunari Zerga eskatuko zaio kausatzailearen ondasun edo eskubideen gain eman zaion gozamen-eskubidearengatik.

Horretarako, bi likidazio egingo dira, gozamendunak gozamenaren eratzailearekin duen ahaidetasunaren arabera:

a) Likidazio bat kontura, foru arau honetako 26.4.b) artikuluko 3gn. idatz-zatian aipatzen den unean sortzapena izango duena, biziarteko gozamenari buruzko araei jarraituz.

b) Beste bat, erregularizaziokoa; honek sortzapena izango du komisarioak xedatzeko ahalmena agortzen duen xedapen-egintza egiten duen unean, gozamendunari eman zaion gozamen-eskubidearen edukia osatzen duten ondasun eta eskubide guztiei dagokienez, baldin eta xedatzeko ahalmena egintza bakarrean gauzatzen bada; edo gozamendunak xedapen-egintza bat egiten duen bakoitzean, baldin eta xedatzeko ahalmena hainbat egintzaren bitartez gauzatzen bada; edo bestela, gozamenerako eskubidea beste edozein arrazoiarengatik iraungitzen den unean. Bigarren likidazio hori aldi baterako gozamenari buruzko araei jarraituz egingo da. Hasierako datatzat, gozamena eratu duen kausatzailearen heriotzaren eguna hartuko da, edo bestela, gozamenaren eratzailea falta bada, hil delako adierazpena irmo bihurtzen den eguna. Likidazio horretan sarrera gisa konputatuko da lehenengo likidazioan kontura

ordaindutakoa. Xedatzeko ahalmena hainbat egintzatan gauzatzen bada, erregularizazioko likidazio bakoitzean konturako sarreratzat konputatuko da lehenengo likidazioko kuotaren zati bat, likidatzen den egintzan adjudikatutako ondasun edo eskubideei dagokiena.

Hirugarrena. Jaraunsle-adierazpenak egintza edo egilespen batean baino gehiagotan egiten badira, kausatzailearen ondasunak xedatzeko emandako ahalmena agortzen duen egintza edo egilespena egiten denean jaraunsleetako bakoitzari dagokion erregularizazioa egingo da, bidezkoa bada.

2. Halaber aplikagarriak izango dira foru zuzenbide zibiletan edozuzenbide zibil berezietan oinordetzari buruz dauden xedapenak.

38. artikulua.- Aitorpena.

1. Subjektu pasiboek zerga-aitorpena aurkeztu behar dute Foru Arau honetan aipatutako zerga-egitate guztiez, araudi bidez ezartzen diren baldintzak betez.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa Foru Arau honetako 9. Artikuluko c) letran azaltzen diren kasuei ere aplikatuko zaie.

2. Gozamen ahalduna duenaren edo komisarioaren betebeharrak, gozamen ahaldunaren bitartez edo komisario bidezko testamentuaren bitartez gauzatzen diren jaraunspenetan, araudi bidez ezarriko dira.

3. Foru Arau honetako 26. artikuluko 3. idatz-zatian xedatutakoaren arabera eraginkortasuna etenda duten ondasun edo eskubideen eskuraketetan, eta gozamen ahaldunaren bitartez edo komisario bidezko testamentuaren bitartez gauzatzen diren jaraunspenetan, aurkezpen epeak Zerga sortzen den egunetik hasita zenbatuko dira.

(...)